

**Έκθεση της Επιτροπής Κοινωνικής Πρόνοιας της Βουλής των Γερόντων για το
θέμα «Πώς η οικονομική κρίση επηρεάζει το βιοτικό επίπεδο των
ηλικιωμένων», σε θέματα που φορούν την κοινωνική πρόνοια**

Παρόντες:

Τάσος Παπαθωμάς, πρόεδρος	Έλση Πραξιτέλους
Ανδρούλα Καζαμία Πασχαλίδου	Κώστας Μισσίδης
Αντώνης Δημητριάδης	Ανδρέας Κωνσταντινίδης
Μαρία Μιχαηλίδου	Παύλος Κότσαπας
Αλέκα Γράβαρη Πρέκα	Κώστας Σκαρπάρης
Μενέλαος Κουζούπης	Χαράλαμπος Κωνσταντίνου
Παύλος Τρικούπης	Σωτήρης Παύλου
Μιχαλάκης Γεωργίου	

Η Επιτροπή Κοινωνικής Πρόνοιας της Βουλής των Γερόντων μελέτησε το πιο πάνω θέμα σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 13 Οκτωβρίου 2014. Στα πλαίσια της συνεδρίασης αυτής παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του Υπουργείου Εσωτερικών και του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας του ίδιου υπουργείου. Παρέστησαν επίσης ο πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Αντρέας Φακοντής, τα μέλη της επιτροπής βουλευτές κ. Μάριος Μαυρίδης, Μαρία Κυριακού, Νίκος Νουρής και Ρούλα Μαυρονικόλα και το μη μέλος της επιτροπής βουλευτής κ. Γιώργος Περδίκης.

Εισάγοντας το υπό αναφορά θέμα, ο πρόεδρος της επιτροπής κ. Τάσος Παπαθωμάς δήλωσε ότι η συνεχιζόμενη οικονομική κρίση που βιώνουμε σήμερα στον τόπο μας εξακολουθεί να επηρεάζει όλους τους συνανθρώπους μας, άλλους περισσότερο και άλλους λιγότερο, και φτιάχνοντας το παζλ των κοινωνικών

επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης εύκολα μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι η εργασία έχει επηρεαστεί περισσότερο από κάθε άλλο τομέα. Συγκεκριμένα, χιλιάδες άνθρωποι έχασαν τις δουλειές τους, χιλιάδες νέοι με πτυχία μένουν άνεργοι και πολλοί απ' αυτούς επιδιώκουν την πραγμάτωση των στόχων και των ονείρων τους μεταναστεύοντας στο εξωτερικό.

Περαιτέρω, η εγκληματικότητα είναι ένα άλλο κομμάτι της κοινωνικής ζωής, το οποίο επηρεάζεται εξ αιτίας της οικονομικής κρίσης, με αποτέλεσμα να καταρρέει το σύστημα αξιών, αφού το σύστημα κοινωνικού ελέγχου αδυνατεί να ελέγξει την κατάσταση. Όσον αφορά τον τομέα της υγείας, γίνεται αντιληπτό ότι η οικονομική κρίση και οι επιπτώσεις της επηρεάζουν τη σωματική, ψυχική και κοινωνική υγεία. Επιπλέον, η συμπεριφορά των ανθρώπων είναι ένα άλλο εξίσου σημαντικό κομμάτι που επηρεάζεται από την οικονομική κρίση, αφού στην ιδέα και μόνο της οικονομικής κρίσης οι άνθρωποι νιώθουν άγχος, φόβο και ανασφάλεια για το τι μέλλει γενέσθαι. Επίσης, δημιουργούνται σημαντικά προβλήματα στις διαπροσωπικές τους σχέσεις και το οικονομικό χρέος είναι ένας ιδιαίτερα σημαντικός παράγοντας, που προδιαθέτει σε κατάθλιψη.

Επιπρόσθετα, η οικονομική κρίση οδηγεί σε αύξηση της θνησιμότητας και των αυτοκτονιών. Σύμφωνα με έρευνες που έγιναν στην Ευρώπη, η οικονομική ύφεση επηρεάζει τα ποσοστά θνησιμότητας και παρατηρήθηκε ότι για κάθε 1% αύξηση στην ανεργία, υπάρχει αύξηση 0,8% στις αυτοκτονίες. Ιδιαίτερα όμως, η οικονομική κρίση επηρεάζει τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού μας, όπως τα παιδιά, τους νέους, τους ηλικιωμένους, τους χαμηλά αμειβόμενους, τους ανάπηρους, τους πολύτεκνους, τις μονογονεϊκές οικογένειες και άλλους. Για τους πιο πάνω λόγους, το Συντονιστικό Σώμα της Βουλής των Γερόντων σε συνεδρία του αποφάσισε να ασχοληθεί και η φετινή 16^η Σύνοδος της Βουλής των Γερόντων με το πιο πάνω θέμα.

Ο ίδιος ανέφερε ότι, παρ' όλο που οι ηλικιωμένοι ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες που πλήττονται σκληρά από τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης και τα προγράμματα λιτότητας που εφάρμοσαν οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις, εντούτοις κανένας δεν ενδιαφέρεται για την προστασία των στοιχειωδών ανθρώπινων δικαιωμάτων τους, όπως έχει τονίσει και ο Επίτροπος για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του Συμβουλίου της Ευρώπης, ο οποίος υπογραμμίζει ότι δεν είναι υπερβολή να μιλάμε για μια "χαμένη γενιά", από τη στιγμή που οι πολιτικοί δείχνουν με τις πράξεις τους ότι η τρίτη ηλικία θεωρείται αντιπαραγωγική και δεν προσφέρει τίποτα στις σύγχρονες κοινωνίες. Ο ίδιος Επίτροπος καταλήγει ως εξής:

«Παρ' όλο που ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης αναγνωρίζει τα δικαιώματα στους ηλικιωμένους να έχουν μια αξιοπρεπή σύνταξη, ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο και κοινωνική προστασία, εκατοντάδες χιλιάδες είναι σήμερα οι άνθρωποι της τρίτης ηλικίας στην Ευρώπη, που αναζητούν τα προς το ζην μέσω της επαιτείας.»

Περαιτέρω, ο πρόεδρος της επιτροπής δήλωσε ότι η σωστή και ικανοποιητική αντιμετώπιση του γήρατος, απαιτεί προσαρμογές τόσο σε ατομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο. Το κράτος πρέπει να λαμβάνει τα απαιτούμενα μέτρα για εξισορροπημένη αντιμετώπιση του γήρατος σε σχέση με τις άλλες κοινωνικές ομάδες, επισημαίνοντας πως η πιο επιθυμητή λύση για την πραγμάτωση αυτού του σκοπού είναι η παραμονή των ατόμων της τρίτης ηλικίας στα σπίτια τους, κοντά στις οικογένειές τους, μέσα στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Αυτό, σύμφωνα με τον ίδιο, μπορεί να γίνει με σωστό προγραμματισμό για παροχή στήριξης στα άτομα αυτά, ώστε να διατηρήσουν την αυτονομία και την ανεξαρτησία τους και να παραμείνουν ενταγμένα στο δικό τους κοινωνικό σύνολο, ικανά να φροντίζουν και να συντηρούν τον εαυτό τους στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό. Αναμφισβήτητα όμως, στην

οργάνωση, στον προγραμματισμό και στην προσφορά των υπηρεσιών στους ηλικιωμένους θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι φυσικές, διανοητικές και κοινωνικές αλλαγές που εμφανίζονται στους ηλικιωμένους, θα πρέπει να μελετηθούν όλες οι ανάγκες των ατόμων αυτών, περιλαμβανομένων των κινδύνων που διατρέχουν, όπως και η συμβολή τους στην κοινωνική ευημερία και ανάπτυξη της χώρας. Έχει παρατηρηθεί ότι συχνά η οικογένεια και το κράτος δεν αναγνωρίζουν και δεν αποδέχονται το μερίδιο ευθύνης που τους αναλογεί στην αντιμετώπιση των ζητημάτων που αφορούν τους ηλικιωμένους, όπως η μοναξιά, το χαμηλό βιοτικό και γνωστικό επίπεδο, η εμφάνιση ασθενειών, οι ανεπαρκείς υπηρεσίες υγείας και προστασίας, η απώλεια αυτονομίας, καθώς και η κοινωνική συμπεριφορά απέναντι σ' αυτή την ευαίσθητη ομάδα ανθρώπων, με συχνό φαινόμενο τις διακρίσεις σε βάρος τους και την έλλειψη σεβασμού των δικαιωμάτων τους. Μετά την αφυπηρέτησή τους πολλοί ηλικιωμένοι αισθάνονται περιθωριοποιημένοι, διακατέχονται από το αίσθημα ανασφάλειας, παραγκωνισμού και εγκατάλειψης, αντιμετωπίζουν επίσης οικονομικά προβλήματα, που είναι αποτέλεσμα της σημερινής οικονομικής κρίσης ή της χαμηλής σύνταξης που λαμβάνουν, σε συνδυασμό με την έλλειψη επαρκούς ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, δεδομένα που μπορεί να οδηγήσουν τους ηλικιωμένους σε απομόνωση και να επιδεινώσουν την κατάστασή τους.

Εξετάζοντας σφαιρικά την προσφορά των ηλικιωμένων ατόμων, διαπιστώνουμε ότι αυτή δεν εξαντλείται μόνο στο παρελθόν, προσφορά διόλου ευκαταφρόνητη στην ευημερία μιας κοινωνίας, αλλά και στο παρόν και στο μέλλον, αφού διαθέτουν γνώση και εμπειρία, που μπορεί να φανεί χρήσιμη στις νεότερες γενιές. Το πέρασμα στην τρίτη ηλικία, όπως συνηθίζουμε να λέμε, είναι για τους περισσότερους ανθρώπους ένα πέρασμα στο περιθώριο της ζωής, αφού η αίσθηση ότι παύει κάποιος να είναι

ενεργός, χρήσιμος και απαραίτητος για τους άλλους, αποτελεί ένα ισχυρό σοκ γι' αυτούς που περνούν στις τάξεις των συνταξιούχων. Σύμφωνα με τον πρόεδρο της επιτροπής, ο μεγαλύτερος εχθρός για τους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας είναι η μοναξιά και ορισμένα από τα ψυχοκοινωνικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν πολλοί ηλικιωμένοι συνίστανται στα ακόλουθα:

1. Η έλλειψη επικοινωνίας, προσφοράς και αναγνώρισης της προσφοράς, διασκέδασης, νέων ενδιαφερόντων, πνευματικών ερεθισμάτων, προσδοκιών.
2. Η μη παροχή της δυνατότητας να κινούνται ανεξάρτητα στο χώρο τους, ιδιαίτερα οι ευάλωτοι, ανάπηροι ασθενείς.
3. Η μη έγκαιρη και ορθή ενημέρωση σε θέματά που τους αφορούν, όπως παραδείγματος χάριν στη συμπλήρωση της αίτησης για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (ΕΕΕ).
4. Η μη πρόσβαση σε κυβερνητικές ή κοινοτικές υπηρεσίες ή κατ' οίκον βοήθεια και νοσηλεία. Στις πιο πάνω περιπτώσεις η προσφορά των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας και της οικογένειας είναι σημαντική. Σημειώνεται βέβαια ότι διάφορες κοινωνικοοικονομικές αλλαγές στη δομή της οικογένειας δυσχεραίνουν την προσφορά αυτή.
5. Η μη διασφάλιση εισοδήματος που αποτελεί δικλείδα ασφαλείας. Η σύνταξη αποτελεί το κατ' εξοχήν εισόδημα των ηλικιωμένων, όμως διάφορες ομάδες ηλικιωμένων ζουν στο όριο ή κάτω από το όριο της φτώχειας, αντιμετωπίζοντας σοβαρά προβλήματα επιβίωσης και ως εκ τούτου και προβλήματα ένταξής τους στο κοινωνικό σύνολο. Ιδιαίτερα, πλήττεται η ηλικιωμένη γυναίκα η οποία παλιά δεν εργαζόταν ή βοηθούσε το σύζυγό της στις δουλειές του και η οποία δεν είχε την ευκαιρία να σπουδάσει λόγω των κοινωνικών συνθηκών και αντιλήψεων που επικρατούσαν τότε.

6. Η μη παροχή δυνατότητας συμμετοχής σε πολιτιστικές ή άλλες δραστηριότητες. Συγκεκριμένα, το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο και τα έντονα οικονομικά προβλήματα των ηλικιωμένων από τη μια και η κατάργηση των ωφελημάτων της κοινωνικής κάρτας από την άλλη, δεν επιτρέπουν τη συμμετοχή των ηλικιωμένων σε διάφορες πολιτιστικές ή άλλες δραστηριότητες.

Καταλήγοντας, ο πρόεδρος της επιτροπής δήλωσε ότι η οικονομική κρίση πέρα από τα τόσα αρνητικά αποτελέσματα σε οικονομία και κοινωνία, αποτελεί και μια ευκαιρία για κοινωνική αλλαγή. Είναι μια πρόκληση για την αποδόμηση μιας σαθρής νοοτροπίας και συμπεριφοράς και την ανάδειξη μιας υγιούς συλλογικής συνείδησης, η οποία θα βοηθήσει να προοδεύσουμε. Μαθαίνοντας από τα λάθη του παρελθόντος, πρέπει να προχωρήσουμε στη διαμόρφωση άλλων νοοτροπιών, οι οποίες θα βοηθήσουν στη δημιουργία μιας καλύτερης κοινωνίας.

Στη συνέχεια, ο πρόεδρος της επιτροπής αναφέρθηκε ειδικότερα στα ακόλουθα θέματα, που απασχόλησαν την Επιτροπή Κοινωνικής Πρόνοιας σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 2 Οκτωβρίου 2014, και τα οποία επηρεάζουν αρνητικά τους ηλικιωμένους και ιδιαίτερα τους χαμηλοσυνταξιούχους, διατυπώνοντας ταυτόχρονα τα αιτήματα της επιτροπής και επισημαίνοντας ότι θέματα τα οποία έχουν αναφερθεί σε προηγούμενες συνόδους και δεν υλοποιήθηκαν, αποτελούν θέματα και της σημερινής συνόδου, απλά δεν αναφέρονται για πρακτικούς λόγους:

1. **Αξιοπρεπής διαβίωση των ηλικιωμένων.**

Η οικονομική κρίση που επηρεάζει σήμερα τη χώρα μας, δε θα πρέπει να αποτελέσει αφορμή για καταπάτηση των δικαιωμάτων των ηλικιωμένων, οι οποίοι προσβλέπουν σε μια ζωή ανεξάρτητη και αξιοπρεπή. Οι ηλικιωμένοι μας αποτελούν σημαντική ομάδα πολιτών της κοινωνίας μας, που ως εκ των πραγμάτων καθίστανται όλο και πιο αδύναμοι και ευάλωτοι, γι' αυτό έχουμε όλοι

υποχρέωση και ιδιαίτερα η πολιτεία να σταθεί αρωγός στην πιο πάνω ομάδα, φροντίζοντας για την ασφαλή και αξιοπρεπή διαβίωσή τους, ως ελάχιστη ανταπόδοση στα όσα πρόσφεραν και συνεχίζουν να προσφέρουν στην κοινωνία μας.

2. Στέγαση των ηλικιωμένων σε προσφυγικούς συνοικισμούς.

Η Επιτροπή Κοινωνικής Πρόνοιας επισημαίνει τα σοβαρά προβλήματα διακίνησης που αντιμετωπίζουν οι ηλικιωμένοι που διαμένουν στους προσφυγικούς συνοικισμούς και ιδιαίτερα την έλλειψη ανελκυστήρων σε σημαντικό αριθμό πολυκατοικιών. Επίσης, τονίζει ότι πρέπει να διορθωθούν τα σπίτια των ηλικιωμένων που διαμένουν στους συνοικισμούς ή σε τουρκοκυπριακά σπίτια.

3. Το φαινόμενο της γήρανσης του πληθυσμού και οι επιπτώσεις του.

Έχει παρατηρηθεί ότι τα τελευταία χρόνια ο πληθυσμός της Κύπρου γερνά. Σύμφωνα με την έκθεση της Στατιστικής Υπηρεσίας Κύπρου, στην οποία καταγράφονται τα δημογραφικά στοιχεία του 2012, διαπιστώνεται για ακόμη μια φορά η σταθερή τάση γήρανσης του πληθυσμού της Κύπρου. Φαίνεται επίσης ότι διαχρονικά καταγράφεται σταθερά μια αύξηση του πληθυσμού στις ηλικίες 65 ετών και άνω. Σήμερα το ποσοστό αυτό είναι γύρω στο 13,5%.

Όσον αφορά τον πληθυσμό της ηλικιακής ομάδας των 0-14 ετών και της ομάδας των 15-64 ετών, καταγράφεται μείωση. Το συνολικό ποσοστό γονιμότητας, που εκφράζει το μέσο αριθμό παιδιών κατά γυναίκα υπολογίστηκε σε 1,39% το 2012 και παραμένει από το 1995 κάτω από το 2,10% που απαιτείται, για να εξασφαλίζεται η αναπλήρωση του πληθυσμού. Το συμπέρασμα που προκύπτει από τα πιο πάνω στοιχεία είναι ότι οι γεννήσεις μειώνονται χρόνο με το χρόνο, σε αντίθεση με τις κατεχόμενες περιοχές, όπου ο

πληθυσμός αυξάνεται χρόνο με το χρόνο, παρά τη μετανάστευση πολλών Τουρκοκυπρίων. Αυτό μακροπρόθεσμα θα μας καταστήσει μειονότητα στην ίδια την πατρίδα μας.

Επομένως, επιβάλλεται από πλευράς της πολιτείας η εφαρμογή μιας στρατηγικής, ως αποτέλεσμα επιστημονικής έρευνας, που θα διεξαχθεί από ειδικούς σε ζητήματα που αφορούν την προστασία του παιδιού, της μητρότητας και της οικογένειας. Γι' αυτό καθίσταται αναγκαία η παροχή διευκολύνσεων κατά την κύηση, στοχευμένη επέκταση του επιδόματος μητρότητας και βελτίωση της λειτουργίας των δομών και υποδομών για τη φροντίδα των παιδιών (βρεφοκομικοί, νηπιοκομικοί σταθμοί).

Γι' αυτό, η οποιαδήποτε κοινωνική πολιτική που θα εφαρμοστεί πρέπει να στηρίζει ουσιαστικά και στοχευμένα τις πολύτεκνες οικογένειες και να ενθαρρύνει τα νεαρά ζευγάρια να μην περιορίζονται σε ένα ή δύο παιδιά μόνο.

4. Στήριξη του θεσμού της Βουλής των Γερόντων.

Η Βουλή των Γερόντων μέσα από τη δεκαεξαετή παρουσία και λειτουργία της, έχει καθιερωθεί στη συνείδηση των ανθρώπων της τρίτης ηλικίας αλλά και ολόκληρης της κοινωνίας μας ως ένας επιτυχημένος θεσμός.

Δυστυχώς όμως τα τελευταία χρόνια λόγω της οικονομικής κρίσης έχουν μειωθεί τα κονδύλια για τα λειτουργικά έξοδα της Βουλής των Γερόντων και η λειτουργός της εργάζεται με καθεστώς μερικής απασχόλησης (15 ώρες). Ως εκ τούτου, η Επιτροπή Κοινωνικής Πρόνοιας απευθύνει έκκληση προς τον πρόεδρο και τα μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων, καθώς επίσης και προς τα αρμόδια υπουργεία, όπως στηρίζουν τα πιο πάνω αιτήματα, για να μπορέσει η Βουλή των Γερόντων να συνεχίσει απρόσκοπτα το σημαντικό έργο που επιτελεί.

5. Νέα εκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας σε αξίες 1.1.2013 και ηλικιωμένοι.

Η Επιτροπή Κοινωνικής Πρόνοιας ασχολήθηκε με το πιο πάνω θέμα και κατέληξε στα εξής συμπεράσματα:

- Η εκτίμηση που έγινε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας δεν ανταποκρίνεται στις σημερινές αξίες της ακίνητης ιδιοκτησίας, λόγω της συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης στον τόπο μας.
- Σε πάρα πολλές περιπτώσεις η νέα εκτίμηση που έγινε υπερβαίνει κατά πολύ την πραγματική αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας. Αυτό συμβαίνει πιο πολύ στις αγροτικές περιοχές, ιδιαίτερα στις ορεινές όπου τα κτήματα είναι χερσότοποι και δεν καλλιεργούνται.
- Τα κτήματα που βρίσκονται στις οικιστικές ζώνες δεν είναι όλα οικόπεδα. Τα πιο πολλά είναι χωρίς δρόμο, νερό και ρεύμα και επομένως δεν είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν ως οικόπεδα. Είναι χωράφια και καλλιεργούνται όπως αυτά που είναι εκτός οικιστικής ζώνης.
- Η νέα εκτίμηση θα επηρεάσει πολλούς ηλικιωμένους και ιδιαίτερα χαμηλοσυνταξιούχους, οι οποίοι ασχολούνται ως επί το πλείστον με τη σπορά (σιτάρι, κριθάρι), όπου η απόδοση εξαρτάται από τις καιρικές συνθήκες.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή Κοινωνικής Πρόνοιας εισηγείται τα εξής:

- α. Να γίνει επανεκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας, με βάση τις σημερινές πραγματικές αξίες και τη σημερινή χρήση της ακίνητης περιουσίας.
- β. Στην επανεκτίμηση να ληφθούν υπόψη οι μειονεκτικές περιοχές που γειτνιάζουν με τα κατεχόμενα μέρη μας.
- γ. Οι χαμηλοσυνταξιούχοι να τύχουν ελαφρύνσεων στην καταβολή του φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας.

6. **Ο περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμος του 2014.**

Σημειώνεται ότι η Βουλή των Γερόντων εκπροσωπήθηκε από τον πρόεδρο της Επιτροπής Κοινωνικής Πρόνοιας και τη Λειτουργό της Βουλής των Γερόντων στις συνεδρίες της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στα πλαίσια των οποίων υποβλήθηκαν υπομνήματα με τις θέσεις/εισηγήσεις του Συντονιστικού Σώματος της Βουλής των Γερόντων κατά τη διάρκεια της συζήτησης του σχετικού νομοσχεδίου ενώπιόν της. Συγκεκριμένα, εκφράστηκε η ανησυχία του Συντονιστικού Σώματος της Βουλής των Γερόντων σχετικά με τη μεταχείριση που τυγχάνουν οι χαμηλοσυνταξιούχοι και τα άτομα που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, όσον αφορά δηλαδή τα δικαιώματά τους και κατά πόσο θα είναι προς το συμφέρον τους. Γι' αυτό και είχε κατατεθεί η εισήγηση όπως δοθεί ιδιαίτερη σημασία σ' αυτόν τον τομέα και τα άτομα αυτά να επωφεληθούν θετικά και όχι αρνητικά. Επιπλέον, να γίνει εξατομίκευση των περιπτώσεων, όπως είχε δηλώσει σχετικά και η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Περαιτέρω, είχε ζητηθεί η επαναξιολόγηση του εντύπου της αίτησης για τους ηλικιωμένους, ώστε να γίνει πιο απλό και προσιτό γι' αυτούς, καθώς και να ενισχυθούν οι τοπικές αρχές, ιδιαίτερα στην ύπαιθρο, από λειτουργούς που θα προσφέρουν βοήθεια στη συμπλήρωση της αίτησης ή να δίνουν πληροφορίες στους ηλικιωμένους. Επιπλέον, είχε ζητηθεί όπως δοθεί παράταση στην υποβολή της αίτησης λόγω των δυσκολιών που συνάντησαν οι ηλικιωμένοι.

Με πρωτοβουλία του Συντονιστικού Σώματος της Βουλής των Γερόντων, η λειτουργός μαζί με δύο μεταπτυχιακούς φοιτητές κοινωνικής εργασίας από το Πανεπιστήμιο Frederick, άνοιξαν τηλεφωνικές γραμμές εξυπηρέτησης των

ηλικιωμένων με παροχή πρακτικής βοήθειας στη συμπλήρωση της αίτησης, με αποτέλεσμα να εξυπηρετηθούν γύρω στα εξακόσια ηλικιωμένα άτομα μέσα από τη διαδικασία αυτή.

Ειδικότερα, σε σχέση με τα επιμέρους ζητήματα που απασχόλησαν την Επιτροπή Κοινωνικής Πρόνοιας και συγκεκριμένα το ζήτημα που αφορά τη στέγαση ηλικιωμένων σε προσφυγικούς οικισμούς, ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών, αφού κατέθεσε στην επιτροπή σχετικό υπόμνημα, δήλωσε τα ακόλουθα:

1. Σε σχέση με την εγκατάσταση ανελκυστήρων -

- α. ολοκληρώθηκε η πρώτη φάση του προγράμματος, που περιλάμβανε την τοποθέτηση ανελκυστήρων σε 79 υφιστάμενες πολυκατοικίες, με συνολικό κόστος €4,9 εκατομ.·
- β. συνεχίζεται το πρόγραμμα εγκατάστασης ανελκυστήρων σε υφιστάμενες πολυκατοικίες κυβερνητικών οικισμών. Συγκεκριμένα, έχει υπογραφεί συμβόλαιο για εγκατάσταση ανελκυστήρων σε 20 πολυκατοικίες σε κυβερνητικούς οικισμούς στην επαρχία Λάρνακας, διάρκειας 12 μηνών·
- γ. η προσπάθεια για ολοκλήρωση του προγράμματος θα συνεχιστεί και τα επόμενα χρόνια.

Σε μεταγενέστερο στάδιο, ο ίδιος εκπρόσωπος απέστειλε γραπτώς στην επιτροπή στοιχεία, σύμφωνα με τα οποία το ποσοστό εγκατάστασης ανελκυστήρων σε πολυκατοικίες σε σχέση με το συνολικό αριθμό πολυκατοικιών παγκύπρια είναι 24,6% περίπου. Ειδικότερα, από τις 374 υφιστάμενες πολυκατοικίες, μόνο στις 92 έχουν εγκατασταθεί ανελκυστήρες. Συναφώς, έχει γίνει ανάθεση για εγκατάσταση ανελκυστήρων σε ακόμη 20 πολυκατοικίες στον οικισμό Αγίων Αναργύρων στη Λάρνακα. Περαιτέρω, έχουν

ετοιμαστεί σχέδια και σύντομα θα προκηρυχθούν προσφορές για την εγκατάσταση ανελκυστήρων σε άλλες δεκαεννέα (19) πολυκατοικίες [επτά (7) στη Λευκωσία, πέντε (5) στη Λεμεσό και επτά (7) στη Λάρνακα].

2. Όσον αφορά την επιδιόρθωση οικιών σε προσφυγικούς οικισμούς, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως έχει υπογράψει συμβόλαια για συντήρηση πολυκατοικιών στους κυβερνητικούς οικισμούς παγκύπρια, διάρκειας 24 μηνών. Περαιτέρω, ανεξαρτήτως ηλικίας των ενοίκων, γίνονται οι αναγκαίες επιδιορθώσεις σε οικίες/διαμερίσματα μετά από οδηγίες που δίδονται από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως στον εργολάβο του έργου.

Επίσης, σε περιπτώσεις όπου οι ένοικοι εκτοπισθέντες δεν είναι δικαιούχοι δεύτερου αποχωρητηρίου/ντους αλλά διαπιστώνεται τέτοια ανάγκη, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως προχωρά στην ανέγερσή τους.

Περαιτέρω, ο εκπρόσωπος του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας του ίδιου υπουργείου κατέθεσε στην επιτροπή τα ακόλουθα:

1. Η γενική εκτίμηση που διενεργήθηκε από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας είναι σε τιμές 1.1.2013 και έχει παρέλθει ένας χρόνος και εννιά μήνες και ο μέσος όρος των τιμών των ακινήτων παγκύπρια έχει μειωθεί. Το γενικό ποσοστό κυμαίνεται στο 15% με βάση τους δείκτες της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου.
2. Το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας έχει αρχίσει την επαναξιολόγηση ορισμένων γεωργικών περιοχών στις κοινότητες, με σκοπό, όπου εντοπιστεί ότι οι αξίες που έχουν υιοθετηθεί έχουν υπερτιμηθεί, να προβεί στις αναγκαίες διορθώσεις.
3. Η αξία των τεμαχίων σε οικιστικές ζώνες έχει εκτιμηθεί διαφορετικά όταν αυτό είναι οικόπεδο ή χωράφι. Επίσης, λήφθηκε υπόψη ο παράγοντας είδος

δρόμου, σχέση με δρόμο και σχήμα τεμαχίου. Τα τεμάχια που είναι εκτός οικιστικής ζώνης εκτιμήθηκαν ανάλογα με την πολεοδομική ζώνη στην οποία ήταν ενταγμένα, δηλαδή γεωργικά κ.λπ.

Συναφώς, υπέβαλε τις ακόλουθες απόψεις και/ή εισηγήσεις:

1. Η διεθνής πρακτική είναι η επανεκτίμηση των ακινήτων να διενεργείται κάθε 4-5 χρόνια. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η ίση μεταχείριση των πολιτών επιτυγχάνεται όταν υπάρχει ομοιομορφία στην εκτίμηση παρόμοιων ή των ίδιων ακινήτων. Η εκτίμηση που διενεργήθηκε σε τιμές 1.1.2013 συμπεριέλαβε τη χρήση του ακινήτου κατά την ημερομηνία επιθεώρησης του ακινήτου.
2. Θα γίνει κάθε προσπάθεια από το τμήμα, ώστε στις περιπτώσεις όπου εντοπίζονται λάθη αυτά να διορθωθούν είτε με αίτημα του ιδιοκτήτη για διόρθωση λάθους είτε αυτεπάγγελτα από το ίδιο το τμήμα.
3. Οι οποιοσδήποτε τυχόν φορολογικές ελαφρύνσεις που μπορεί να εισαχθούν, εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Τμήματος Φορολογίας του Υπουργείου Οικονομικών.

Τοποθετούμενο γύρω από τα ζητήματα που κατατέθηκαν και τα αιτήματα που υποβλήθηκαν, το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων απέστειλε σχετικό υπόμνημα στη Βουλή, στο οποίο διαλαμβάνονται οι θέσεις του, οι οποίες συνοψίζονται στα ακόλουθα:

Το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΠΚΑ) λαμβάνοντας υπόψη τη δημογραφική γήρανση, αλλά και το γεγονός ότι το ποσοστό του κινδύνου της φτώχειας που απειλεί τον πληθυσμό άνω των 65 ετών είναι υψηλότερο από τις άλλες ευπαθείς πληθυσμιακές ομάδες, έχει προχωρήσει στη συνολική μεταρρύθμιση της πολιτικής Κοινωνικής Πρόνοιας.

Η μεταρρύθμιση αυτή στηρίζεται στη θεμελιώδη θέση πως ένα εξορθολογισμένο και παραγωγικό σύστημα Κοινωνικής Πρόνοιας πρέπει να χαρακτηρίζεται από την άμεση και ουσιαστική στήριξη του πολίτη που πραγματικά έχει ανάγκη αυτής της στήριξης για τη διαβίωσή του, ιδιαίτερα μέσα στις συνθήκες αυξημένης ανεργίας και στις δύσκολες οικονομικές συνθήκες που βιώνουμε σήμερα.

Στις 11 Ιουλίου 2014 τέθηκε σε εφαρμογή ο περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών Νόμος του 2014 [Ν.109(Ι)/2014] με σκοπό την παροχή ουσιαστικής στήριξης στον πολίτη, περιλαμβανομένης και της ευάλωτης ομάδας των ηλικιωμένων.

Έχοντας ως στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων ατόμων και τη σταδιακή μείωση του αριθμού των ατόμων που διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας, οι ηλικιωμένοι, επιπρόσθετα των συντάξεων και της οικονομικής ενίσχυσης, μπορούν να επωφεληθούν σε θέματα φροντίδας, ενδυνάμωσης των σχέσεών τους με την οικογένεια και την κοινότητα τους και συμμετοχής τους σε προγράμματα που αποσκοπούν στη διατήρηση μιας καλής ψυχολογικής, σωματικής, νοητικής και κοινωνικής κατάστασης.

Σήμερα, στα πλαίσια της ισχύουσας Νομοθεσίας και μέχρι την πλήρη εφαρμογή του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ), συνεχίζεται η παροχή Δημοσίου Βοηθήματος και βοηθούνται οικονομικά 3245 οικογένειες ηλικιωμένων ατόμων, με μηνιαία δαπάνη που ανέρχεται στο €1,1 εκ. περίπου.

Επίσης, μέχρι την πλήρη εφαρμογή του ΕΕΕ, συνεχίζεται η παροχή του επιδόματος χαμηλοσυνταξιούχου με βάση το Σχέδιο Ενίσχυσης των Συνταξιούχων με Χαμηλά Εισοδήματα σε όσους δικαιούχους υπέβαλαν αίτηση για ΕΕΕ. Ο προϋπολογισμός του Σχεδίου αυτού για το 2014 ανέρχεται σε €85,0 εκ .

Για την ομαλή εφαρμογή του Νόμου που προνοεί για το ΕΕΕ και τέθηκε σε ισχύ στις 11 Ιουλίου 2014 και για σκοπούς ενημέρωσης των πολιτών για τη νέα νομοθεσία και υποβοήθησης, ιδιαίτερα των ηλικιωμένων, να συμπληρώσουν τη σχετική αίτηση, το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων προέβη στις ακόλουθες ενέργειες:

1. Μετά από συμφωνία με το Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών, διευθετήθηκε ώστε τόσο η παραλαβή των εντύπων, όσο και η υποβολή των συμπληρωμένων αιτήσεων να γίνεται στα 54 κατά τόπους ταχυδρομικά γραφεία. Παράλληλα, στα γραφεία αυτά υπήρχε η δυνατότητα παροχής πληροφοριών και καθοδήγησης για τη συμπλήρωση των εντύπων. Για το σκοπό αυτό, εκπαιδεύτηκαν τόσο οι λειτουργοί των ταχυδρομικών γραφείων, όσο και ανέργοι οι οποίοι προσλήφθηκαν ειδικά για το σκοπό αυτό και τοποθετήθηκαν στα ταχυδρομικά γραφεία για να υποστηρίξουν το έργο της ενημέρωσης των πολιτών και της παραλαβής των αιτήσεων.
2. Πέραν των ταχυδρομικών υπαλλήλων και των ανέργων, το ΥΕΠΚΑ διοργάνωσε εκπαιδευτικές ημερίδες για οργανωμένα σύνολα, κόμματα και φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης που ζήτησαν να εκπαιδευτούν ειδικά, ώστε να μπορούν να βοηθήσουν κυρίως τα ηλικιωμένα άτομα στη συμπλήρωση των αιτήσεων.
3. Το καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο ανταποκρίθηκε σε όλες ανεξαιρέτως τις προσκλήσεις για συμμετοχή σε πολυάριθμες συναντήσεις που αποσκοπούσαν στην ευρεία ενημέρωση του κοινού για τις πρόνοιες της νέας νομοθεσίας και της διαδικασίας συμπλήρωσης και υποβολής των αιτήσεων.
4. Λειτουργοί του Υπουργείου συμμετείχαν σε δεκάδες ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές που αποσκοπούσαν στην ενημέρωση του κοινού και

στην απευθείας επίλυση των διαφόρων ζητημάτων που προέκυπταν σε σχέση με την υποβολή των αιτήσεων.

5. Το Υπουργείο προχώρησε σε τροποποίηση του Νόμου, ώστε να παραταθεί η προθεσμία για υποβολή των αιτήσεων από τους χαμηλοσυνταξιούχους, κατά ένα μήνα και προωθήθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων δεύτερη τροποποίηση, ώστε να μπορούν να γίνουν αποδεκτές αιτήσεις που υποβλήθηκαν εκπρόθεσμα.

Σημειώνεται ότι στις 6 Νοεμβρίου 2014 η ολομέλεια της Βουλής ομόφωνα ψήφισε σε νόμο το πιο πάνω νομοσχέδιο, σύμφωνα με το οποίο καθίσταται δυνατή η αποδοχή από τον Υπουργό Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εκπρόθεσμων αιτήσεων για παροχή ΕΕΕ από τους χαμηλοσυνταξιούχους και τους λήπτες δημόσιου βοηθήματος, νοουμένου ότι αυτές θα έχουν υποβληθεί σε ημερομηνία που προηγείται της 30ής Νοεμβρίου 2014.

Το νέο σύστημα Κοινωνικής Πρόνοιας στοχεύει στην παροχή στήριξης στους πολίτες που παρόλες τις προσπάθειες τους δεν έχουν αρκετούς πόρους ώστε να μπορούν να διαβιούν αξιοπρεπώς. Τα άτομα της τρίτης ηλικίας αποτελούν μια από τις κατηγορίες στις οποίες δίνεται ιδιαίτερη προσοχή.

Οι χαμηλοσυνταξιούχοι οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις και θα καταστούν δικαιούχοι του ΕΕΕ θα μπορούν, πέραν του μηνιαίου ποσού που θα λαμβάνουν ως ΕΕΕ, να λαμβάνουν οικονομική στήριξη για έκτακτες ανάγκες που πιθανόν να προκύψουν, θα καλύπτονται συγκεκριμένα δημοτικά τέλη, ενώ θα μπορούν να αξιοποιήσουν ειδικό Σχέδιο Επιδότησης Φροντίδας, όπως περιγράφεται πιο κάτω.

Μετά την εφαρμογή της νέας νομοθεσίας που προνοεί για το ΕΕΕ, η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ασκώντας τις εξουσίες που της παρέχει ο Νόμος με βάση το άρθρο 36(1)(α) και 36 (1)(ε), στις 29 Αυγούστου 2014

εξέδωσε Διάταγμα με τίτλο «Σχέδιο Επιδότησης Υπηρεσιών Φροντίδας». Η Υπουργός με βάση το άρθρο 10 του Νόμου για το ΕΕΕ εξουσιοδότησε τη Διευθύντρια Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας για την εφαρμογή των διατάξεων του Σχεδίου. Σκοπός του Σχεδίου είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής και η προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης ατόμων (περιλαμβανομένων των ηλικιωμένων), που είναι δικαιούχοι ΕΕΕ, μέσα από την επιδότηση των διαπιστωμένων αναγκών τους για υπηρεσίες φροντίδας.

Οι σημαντικότερες αρχές στις οποίες βασίζεται το πιο πάνω σχέδιο περιλαμβάνουν την παροχή ποιοτικών, προσβάσιμων και ευέλικτων υπηρεσιών φροντίδας, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους και τη διατήρηση / ενίσχυση της αυτονομίας και ανεξαρτησίας του, λαμβάνοντας υπόψη τις επιθυμίες των επωφελομένων. Ειδικότερα, δίνεται έμφαση στην εξατομικευμένη και ανθρωποκεντρική προσέγγιση και στην όσο το δυνατό πιο άμεση εξυπηρέτηση των επωφελομένων.

Οι παρεχόμενες Υπηρεσίες Φροντίδας είναι οι ακόλουθες:

- (α) **Κατ' οίκον Φροντίδα:** Περιλαμβάνει υπηρεσίες ατομικής φροντίδας και οικιακής βοήθειας. Στις περιπτώσεις που υπάρχει αιτιολογημένη ανάγκη καλύπτεται και η μεταφορά / συνοδεία του επωφελομένου εκτός σπιτιού. Η κατ' οίκον φροντίδα παρέχεται από εγκεκριμένα φυσικά ή και νομικά πρόσωπα, σύμφωνα με τους όρους που θέτει η Διευθύντρια Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, μέχρι να ετοιμαστεί και να εγκριθεί ρυθμιστικό νομοθετικό πλαίσιο, οπότε αυτή θα παρέχεται με βάση το Νόμο. Για την κάλυψη των αναγκών της κατ' οίκον φροντίδας παρέχεται επιδότηση με ανώτατο ποσό τα €240 μηνιαίως, ενώ στις περιπτώσεις όπου παραχωρείται πλήρης κατ' οίκον φροντίδα από

αλλοδαπό φροντιστή, καλύπτεται το ανώτατο ποσό των €309 για το μισθό και επιπλέον €88,78 για τις εισφορές των κοινωνικών ασφαλίσεων.

- (β) **Ημερήσια Φροντίδα:** Παρέχεται μέσα από εγκεκριμένα Κέντρα Ενηλίκων τα οποία εξυπηρετούν και ηλικιωμένα άτομα κατά τη διάρκεια της ημέρας και μπορούν να λειτουργούν από φυσικά ή και νομικά πρόσωπα (ΜΚΟ, ΑΤΑ, ιδιωτικός τομέας). Οι πάροχοι υπηρεσιών ημερήσιας φροντίδας αναλαμβάνουν τα άτομα κατά τη διάρκεια της ημέρας ή μέρος αυτής και τους προσφέρουν μεταξύ άλλων υπηρεσίες φροντίδας, δημιουργικής ενασχόλησης και ψυχαγωγίας. Η πιο πάνω φροντίδα είναι πιο ευέλικτη και προωθεί την εξυπηρέτηση τόσο των ίδιων των ατόμων, συμβάλλοντας στην κοινωνική τους ενσωμάτωση, όσο και των μελών της οικογένειάς τους που εργάζονται και είναι επιφορτισμένοι με τη φροντίδα τους. Επίσης, σε αιτιολογημένες περιπτώσεις καλύπτεται και η μεταφορά / συνοδεία του επωφελούμενου προς και από το Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας. Για την κάλυψη αναγκών ημερήσιας φροντίδας παρέχεται επιδότηση με ανώτατο ποσό τα €137μηνιαίως.
- (γ) **Ιδρυματική Φροντίδα:** Παρέχεται εικοσιτετράωρη φροντίδα από εγκεκριμένα προγράμματα τα οποία μπορούν να λειτουργούν από φυσικά ή και νομικά πρόσωπα (ΜΚΟ, ΑΤΑ, ιδιωτικός τομέας) σε άτομα που χρειάζονται συνεχή φροντίδα και των οποίων οι ανάγκες δεν μπορούν να ικανοποιηθούν είτε από την οικογένειά τους είτε από τις υποστηρικτικές υπηρεσίες που προσφέρονται στο περιβάλλον στο οποίο ζουν. Για την κάλυψη αναγκών ιδρυματικής φροντίδας παρέχεται επιδότηση που κυμαίνεται μεταξύ €625 - €745 μηνιαίως και επιπρόσθετα, ποσό για την κάλυψη προσωπικής άνεσης το οποίο ανέρχεται στα €30 για τα μη κινητικά άτομα και στα €52 για τα κινητικά άτομα.

Τόσο για την ιδρυματική όσο και για την ημερήσια φροντίδα, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας εγγράφουν και επιθεωρούν τις Ιδιωτικές και Κοινοτικές Στέγες Ηλικιωμένων και Αναπήρων, κατ' εφαρμογή των ισχυουσών νομοθεσιών, με σκοπό τη διασφάλιση καλού επιπέδου υπηρεσιών [οι περί Στεγών για Ηλικιωμένους και Αναπήρους Νόμοι, Ν.222/91 και Ν.65(Ι)2011, οι περί Κέντρων Ενηλίκων Νόμοι, Ν.38(Ι)/97 και Ν.64(Ι)2011].

- (δ) **Φροντίδα ανάπαυλας:** Η φροντίδα ανάπαυλας είναι προσωρινή/ βραχυπρόθεσμη φροντίδα προς το άτομο η οποία επιτρέπει στον άτυπο φροντιστή να έχει μια διακοπή / ένα διάλειμμα από την ευθύνη της φροντίδας του. Η υπηρεσία αυτή στηρίζει τον άτυπο φροντιστή στον πολύτιμο ρόλο του και παράλληλα βοηθά το άτομο να παραμείνει στο σπίτι του. Φροντίδα ανάπαυλας μπορούν να ζητήσουν και άτομα που ζουν μόνα τους και κατά διαστήματα αδυνατούν να φροντίζουν τον εαυτό τους και χρειάζονται βοήθεια. Η φροντίδα ανάπαυλας θα καθορίζεται ανάλογα με τις ανάγκες και τις προτιμήσεις του ιδίου του ατόμου και της οικογένειάς του, στο βαθμό του δυνατού και θα παρέχεται με βάση τα πιο πάνω είδη φροντίδας (κατ' οίκον, ιδρυματική, ημερήσια φροντίδα).

Επισημαίνεται ότι, για την αποφυγή της ιδρυματοποίησης των ηλικιωμένων, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας δίνουν έμφαση στην παροχή διευκολύνσεων και υποστηρικτικών υπηρεσιών, με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στο δικό τους κοινωνικό περιβάλλον μέσα από την ενθάρρυνση και την οικονομική και τεχνική στήριξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των εθελοντικών οργανώσεων, ώστε να αναλάβουν νέους ρόλους σε θέματα που αφορούν την παροχή ολοκληρωμένης κοινωνικής φροντίδας, που να χαρακτηρίζεται από υψηλής ποιότητας υπηρεσίες και ουσιαστικότερη εξυπηρέτηση των ηλικιωμένων ατόμων. Στα πλαίσια αυτά, το

Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων επιχορηγεί ένα σημαντικό αριθμό προγραμμάτων που παρέχουν κοινωνική φροντίδα ατόμων τρίτης ηλικίας μέσω του Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας. Συνολικά για το έτος 2013 δόθηκαν πέραν του ποσού του €1.426.000 για την οικονομική ενίσχυση 78 προγραμμάτων.

Όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σημειώνεται ότι σύμφωνα με την τελευταία αναλογιστική μελέτη η οποία έχει αξιολογηθεί και επικυρωθεί από την ΕΕ, το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι βιώσιμο μέχρι το 2060 χωρίς να χρειάζεται να ληφθούν πρόσθετα μέτρα μεταρρύθμισης. Επίσης, αναφέρεται ενημερωτικά ότι η κοινωνική κάρτα προσφέρει επιπρόσθετα από το κυριότερο ωφέλημά της που είναι η διακίνηση με τα λεωφορεία με 50% έκπτωση στα κόμιστρα, καθώς και άλλα ωφέληματα πολιτιστικού και αθλητικού περιεχομένου, που προσφέρονται δωρεάν ή με σημαντικές εκπτώσεις.

Σημειώνεται ότι, τα κυριότερα θέματα που απασχολούν τα άτομα της τρίτης ηλικίας εμπεριέχονται στο **Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τους Ηλικιωμένους** το οποίο αποτελεί δέσμευση της Κυπριακής Δημοκρατίας στον τομέα της ευημερίας των ηλικιωμένων. Η υλοποίησή του παρακολουθείται από τη Μόνιμη Δΐυπηρεσιακή Επιτροπή σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Σε σχέση με την πλήρη εργοδότηση της Λειτουργού στη Βουλή των Γερόντων, το Υπουργείο θεωρεί ότι επιτελεί σημαντικό έργο στη διεκπεραίωση των εργασιών της Βουλής, αλλά δεν δικαιολογείται η πλήρης απασχόλησή της, με βάση τον όγκο εργασίας που διεκπεραιώνει.

Στη συνέχεια, ο πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, χαιρετίζοντας τη δεκαεξάχρονη λειτουργία του θεσμού της Βουλής των Γερόντων, επισήμανε ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων βρίσκεται στο

πλευρό αυτής της μερίδας των συμπολιτών μας και διαχρονικά στηρίζει κάθε προσπάθεια προς επίλυση των προβλημάτων που αυτοί αντιμετωπίζουν. Ειδικότερα, ο πρόεδρος της επιτροπής αναφέρθηκε στο έργο της επιτροπής, καθώς και της υποεπιτροπής για τη μελέτη του δημογραφικού προβλήματος και των τρόπων αντιμετώπισής του.

Συναφώς, στα πλαίσια άσκησης του απαιτούμενου κοινοβουλευτικού ελέγχου, αλλά και της προσπάθειας που καταβάλλει η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων προς το σκοπό της διασφάλισης μιας καλύτερης ποιότητας ζωής και αξιοπρεπούς διαβίωσης των ατόμων της τρίτης ηλικίας, ο πρόεδρος της απέστειλε εκ μέρους της επιτροπής επιστολές στους αρμόδιους υπουργούς Εσωτερικών, Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, Συγκοινωνιών και Έργων, καθώς και σε άλλους αρμόδιους φορείς, διαβιβάζοντας την παράκληση όπως ενημερωθεί η επιτροπή για τις προθέσεις κάθε Υπουργού προς το σκοπό επίλυσης των επιμέρους προβλημάτων και των αιτημάτων τους, όπως αυτά τέθηκαν ενώπιόν της, στα πλαίσια της συνεδρίας της Επιτροπής Κοινωνικής Πρόνοιας της Βουλής των Γερόντων.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Επιτροπή Κοινωνικής Πρόνοιας της Βουλής των Γερόντων, εισηγείται στη Βουλή τα ακόλουθα:

- 1. Τη λήψη μέτρων για τη διασφάλιση της αξιοπρεπούς διαβίωσης των ηλικιωμένων και την αποκατάσταση της μείωσης της σύνταξης των χαμηλοσυνταξιούχων, ως αποτέλεσμα της περσινής απόφασης της κυβέρνησης που περιλάμβανε τη μείωση του ορίου της φτώχειας, τη μείωση της ειδικής χορηγίας (μικρής επιταγής), τη μερική κατάργηση του πασχαλινού επιδόματος και την κατάργηση της δωρεάν μεταφοράς με λεωφορεία.**

2. Την έγκαιρη αντιμετώπιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ηλικιωμένοι στους προσφυγικούς συνοικισμούς.
3. Τη διαμόρφωση κοινωνικής πολιτικής που να υποστηρίζει τις πολύτεχνες οικογένειες και τα νεαρά ζευγάρια για αύξηση του πληθυσμού της χώρας μας.
4. Την επανεκτίμηση της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας, που να στηρίζεται στη σημερινή πραγματικότητα της οικονομικής κρίσης που συνεχίζεται στον τόπο μας και τη μη φορολόγηση της κατοικίας για τους χαμηλοσυνταξιούχους.
5. Την έμπρακτη στήριξη από την πολιτεία του θεσμού της Βουλής των Γερόντων, με την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων και την εργοδότηση λειτουργού πλήρους απασχόλησης για την πιο αποτελεσματική παρακολούθηση, προώθηση και υλοποίηση των αποφάσεων της Βουλής των Γερόντων.
6. Την καταβολή προσπάθειας, ώστε οι χαμηλοσυνταξιούχοι και οι ευάλωτες ομάδες να επωφεληθούν από το νόμο για το ΕΕΕ και για το σκοπό αυτό να δοθεί περαιτέρω παράταση της προθεσμίας στην υποβολή των αιτήσεων για όσους δεν έχουν υποβάλει ακόμη τη σχετική αίτηση.

Αρ. Φακ.: 11.15.001

10 Νοεμβρίου 2014

ΟΠ/ΝΑ